

Стенографски дневник

НА

2. заседание

Сряда, 20 юли 1949 г.

Открито в 15 ч. 48 м.

Председателствувал председателят Райко Дамянов

Секретари: Ефрем Митев и Тодор Тихолов.

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения:	Стр.		Стр.
Отпуски	5	4. Решение за отзоваване на народния представител Трайчо Костов Джунев	6
Законопроекти	5	5. Решение за одобрение на указите, издадени от Президиума на ВНС за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.	6
Дневен ред:		6. Законопроект за допълнение на закона за забрана на договори за наем на изполища и други договори. (Първо четене)	7
1. Избиране Васил Коларов за министър-председател	5	Дневен ред за следващото заседание	7
2. Освобождаване от длъжност подпредседателя на Министерския съвет Георги Попов	5		
3. Избиране за подпредседатели на Министерския съ- вет: Вълко Червенков, Добри Терпешев, Антон Югов, Кимон Георгиев и Георги Трайков	5		

Председател Райко Дамянов: (Звъни) Присъствуват необхо-
димото число народни представители. Обявявам заседанието за
открито.

(Отсъствуват: Александър Миленов, Андрей Михайлов, Ан-
дрей Пенев, Венера Клиничарова, Георги Григоров, Георги Да-
скалов, Димитър Чорбаджиев, Димитър Греков, Димитър Па-
найотов, Донио Сербезов, Дочо Шипков, Емилия Атанасова,
Жейка Хардалова, Захрян Ташев, Иван Тренчев, Иван Делев,
Иван Чужов, Израел Майер, Йордан Александров, Костадин
Велев, Любен Дамянов, Людмил Стоянов, Недялка Душкова,
Никола Минчев, Никола Янев, Нисим Исатов, Павел Цолов,
Пенка Цветанова, Петър Панайотов, Първа Димитрова, Сава
Дълбоков, Спас Христов, Спас Спасов, Сребро Бабаков, Станка
Димитрова, Стойке Лисийски, Стоян Гюров, Тодор Самодумов,
Трайчо Костов, Яна Георгиева и Янко Петков)

Разрешен е отпуск на следните народни представители: Алек-
сандър Миленов — 10 дни, Али Чепчиев — 4 дни, Ангел п.
Илиев Ангелов — 1 ден, Андрей Пенев — 4 дни, Донио Пен-
чев — 10 дни, Георги Даскалов — 4 дни, Димитър Захариев
— 2 дена, Людмил Стоянов — 12 дни, Никола Разлоганов —
3 дни и Тодор Самодумов — 5 дни.

В бюрото на Великото народно събрание са постъпили след-
ните законопроекти:

От Министерството на финансите — законопроект за изме-
нение на закона за държавните имоти.

От Министерския съвет — законопроект за трудови норми.

От Министерството на народната отбрана — проект за во-
енно-съдебен закон.

Законопроектите ще бъдат отпечатани и раздадени на народ-
ните представители.

Пристъпваме към първата точка от дневния ред:

**Избор на министър-председател и подпредседатели на Мини-
стерския съвет.**

Предложения за избиране на председател на Министерския
съвет ще направи др. Минчо Минчев.

Има думата народният представител др. Минчо Минчев.

Минчо Минчев (к): (От трибуната) Другари и другари на-
родни представители! (Чете) «Подписаните представители на
парламентарните групи на Българската комунистическа партия
и на Българския земеделски народен съюз, след смъртта на
председателя на Министерския съвет, предлагаме на Великото
народно събрание да вземе следното решение:

Да се избере за председател на Министерския съвет др. Ва-
сил Коларов. (Много бурни и продължителни ръкоплескания от
всички, станали прави)

Представители на парламентарната група на Българската
комунистическа партия: Минчо Минчев, др. Иван Пашов, Вла-
димир Димчев, Тачо Даскалов, Израел Майер и Пеко Таков.

Представители на парламентарната група на Българския на-
роден земеделски съюз: министър Стефан Тончев, Динко Тодо-
ров, Иван Нинов, Георги Данков, Димитър Петров и Стефан
Бакърджиев.»

Председател Райко Дамянов. Има ли някой други предло-
жения? Няма. Предлагам на гласуване постъпилият предложе-
ние, прочетено от народния представител Минчо Минчев.

Ония народни представители, които са съгласни да бъде из-
бран за председател на Министерския съвет на Народната ре-
публика България др. Васил Коларов, моля, да вдигнат ръка.
Против? — Няма. Пълно единодушие! (Много бурни и продъл-
жителни ръкоплескания от всички, станали прави)

Другари и другарки народни представители! Постъпили са в
бюрото на Великото народно събрание от министър-председа-
теля др. Васил Коларов следните предложения:

1. Да се освободи от длъжност подпредседателят на Мини-
стерския съвет др. Георги Попов.

2. Да се изберат и потвърдят за подпредседатели на Мини-
стерския съвет другарите Вълко Червенков, Добри Терпешев,
Антон Югов, Кимон Георгиев и Георги Трайков. (Бурни и про-
дължителни ръкоплескания)

Ще гласуваме поотделно.

Ония народни представители, които са съгласни с предло-
жението на министър-председателя др. Васил Коларов да се
освободи от длъжност подпредседателят на Министерския съ-
вет др. Георги Попов, моля, да вдигнат ръка. Мисзинство,
приема се.

Ония народни представители, които са съгласни с предло-
жението на министър-председателя др. Васил Коларов да бъде
избран за подпредседател на Министерския съвет др. Вълко
Червенков, моля, да вдигнат ръка. (Бурни и продължителни
ръкоплескания)

Против има ли? — Няма.

За подпредседател на Министерския съвет др. Вълко Чер-
венков се избира с пълно единодушие от Великото народно
събрание. (Бурни и продължителни ръкоплескания)

Ония народни представители, които са съгласни с предло-
жението на министър-председателя др. Васил Коларов да бъде
избран за подпредседател на Министерския съвет др. Добри
Терпешев, моля, да вдигнат ръка. (Бурни и продължителни
ръкоплескания)

Против има ли? — Няма.

За подпредседател на Министерския съвет др. Добри Терпе-
шев е избран от Великото народно събрание с пълно единоду-
шие. (Бурни и продължителни ръкоплескания)

Ония народни представители, които са съгласни с предло-
жението на министър-председателя др. Васил Коларов, др. Ан-
тон Югов да бъде избран за подпредседател на Министерския
съвет, моля, да вдигнат ръка. (Бурни и продължителни ръко-
плескания)

Против? — Няма.

За подпредседател на Министерския съвет с избран от Вели-
кото народно събрание с пълно единодушие др. Антон Югов.
(Бурни и продължителни ръкоплескания)

Полатам на гласуване предложението на министър-предсе-
дателя др. Васил Коларов да бъде утвърден от Великото на-
родно събрание за подпредседател на Министерския съвет др.
Кимон Георгиев.

Ония народни представители, които са съгласни с това пред-
ложение, моля, да вдигнат ръка. (Бурни и продължителни ръ-
коплескания)

Против има ли? — Няма.

Приема се предложението на председателя на Министерския
съвет др. Васил Коларов от Великото народно събрание с пълно
единодушие. (Ръкоплескания)

Ония народни представители, които са съгласни с предло-
жението на министър-председателя др. Васил Коларов, др.
Георги Трайков да бъде потвърден за подпредседател на Мини-
стерския съвет, моля, да вдигнат ръка. (Бурни и продължи-
телни ръкоплескания)

Против има ли? — Няма.

Приема се да бъде потвърден за подпредседател на Мини-
стерския съвет др. Георги Трайков от Великото народно съ-

бране с пълно единодушие. (Бурни и продължителни ръкоплескания)

Другари народни представители! Денят на заседанието, в което министър-председателят др. Васил Коларов ще направи своята декларация, ще се съгласува с него и ще бъде оповестен допълнително в дневния ред на Великото народно събрание.

С това се изчерпва първата точка от дневния ред.

Пристъпваме към втората точка от дневния ред:

Разглеждане доклада на комисията по чл. 49 от правилника за вътрешния ред на Великото народно събрание относно отзоваването на народния представител Трайчо Костов Джунев.

Има думата народният представител др. д-р Иван Пашов да докладва от името на комисията.

Д-р Иван Пашов (к): (Чете) «Другари и другарки народни представители! На 20 юли 1949 г. анкетната комисия, избрана от Великото народно събрание в заседанието му на 19 юли 1949 г., за да анкетира дейността на народния представител Трайчо Костов Джунев във връзка с писмото на Националния съвет на Отечествения фронт за отнемане мандата му за грубо нарушение и измяна на програмата и устава на Отечествения фронт, като разгледа востранната му дейност в качеството му на народен представител, констатира:

1. Народният представител Трайчо Костов Джунев, заемайки отговорни постове в Правителството, е извършил противосъветски, противосоветско-фронтговски, противопартийни и противонародни простъпки, състоящи се в това, че той е търпял и насаждал лично националистически настроения и си е служил с вредни методи в ръководството на държавата.

2. В редица случаи, а именно при водене на търговски преговори, по въпроса за даване на стопански информации на съветските представители е провеждал неискрена и недружелюбна политика към Съветския съюз, провеждал е националистически тенденции в държавния апарат, крайно вредни за нашата страна, и с всичко това е подорвал доверието на Съветския съюз към страната ни.

3. При решаване на много важни държавни въпроси е нарушавал грубо и систематически принципа на колективното ръководство в управлението на държавата, като е игнорирал и се е стремил да измести министър-председателя и Министерския съвет, насаждал е самовластие, сковавал е инициативите на отделните министри и по този начин е пречел за укрепуването на едно истинско демократично управление.

4. В качеството му на подпредседател на Министерския съвет и председател на Стопанския комитет при Министерския съвет е провеждал политика, която неизбежно отблъскваше основната маса средни селяни и голяма част от дребните селяни от Отечествения фронт и ги хвърляше под влиянието на кулаците и реакцията, рушейки по този начин съюза между работниците и селяните.

Анкетната комисия намира, че с тази дейност народният представител Трайчо Костов Джунев, избран с листата на Отечествения фронт в II Софийска избирателна колегия, е грубо нарушил и изменил на програмата и устава на Отечествения фронт, в името на които е избран, и предлага на Великото народно събрание да бъде отнет мандатът му на народен представител.

Анкетната комисия е подписала протокола.

Председател Райко Дамьянов: Няма записани оратори. Полагам на гласуване предложението на комисията да бъде отнет мандатът на народния представител Трайчо Костов Джунев.

Ония народни представители, които са съгласни с предложението на комисията, да бъде отнет мандатът на народния представител Трайчо Костов Джунев, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. (Ръкоплескания)

Пристъпваме към следната точка, трета, от дневния ред:

Разглеждане предложението за одобрение на указите, издадени от Президиума на Великото народно събрание за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.

Има думата секретарят на Президиума на Великото народно събрание др. Дамьян Попхристов.

Секретар Дамьян Попхристов (к): (Чете)

«МОТИВИ

към предложението за одобрение на указите, издадени от Президиума на Великото народно събрание за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.

Другари и другарки народни представители! Съгласно Конституцията на Народната република България (чл. 35, т. 12) и закона за Президиума на Народното събрание (чл. 5, букви «б» и «в») някои от указите, издадени от Президиума на Народното събрание, подлежат на одобрение от Народното събрание в първата му сесия, свикана след издаване на указите.

Великото народно събрание, на редовната си сесия, свикана на 1 февруари 1949 г., одобри всички подлежащи на одобрение укази, издадени от Президиума до тази дата.

След приключването на тази редовна сесия Президиумът на Великото народно събрание, за да отговори на нуждите на управлението, издаде, по предложение на Правителството, известен брой укази по чл. 5, букви «б» и «в», от закона за Президиума на Народното събрание.

Настоящата извънредна сесия на Великото народно събрание е първа сесия след издаване на тези укази и следва тя да се занимае с въпроса за тяхното одобрение.

По тези съображения, молим, другари и другарки народни представители, да обсъдите приложеното проекторешение и ако го одобрите, да го гласувате.

Гр. София, 19 юли 1949 г.

Председател на Президиума на ВНС: Д-р М. Нейчев

Секретар на Президиума на ВНС: Д. Попхристов

РЕШЕНИЕ

за одобрение на указите, издадени от Президиума на Великото народно събрание за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.

Одобряват се следните укази, издадени от Президиума на Великото народно събрание въз основа на чл. 5, букви «б» и «в», от закона за Президиума на Народното събрание за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.

1. Укази по чл. 5, буква «б»:

1. Указ за отпускане народна пенсия на Вангелия Петрова Гинева, лично на нея и като законна представителка на шестте ѝ малолетни деца, от с. Жостово, Неврокопско — «Държавен вестник», брой 56, от 11 март 1949 г.

2. Указ за отпускане народна пенсия на Сотир Петров Чернезов от гр. София — «Държавен вестник», брой 55, от 10 март 1949 г.

3. Указ за отпускане народна пенсия на заслужилите общественик Петър Тодоров Чацев — «Държавен вестник», брой 56, от 11 март 1949 г.

4. Указ за прекратяване и ликвидация на вносна централа «Българска търговия», а. д. и а. д. «Българска промишленост» — централа за общи доставки за индустрията и производството в България — «Държавен вестник», брой 56, от 11 март 1949 г.

5. Указ за изменение бюджетите на Министерския съвет, Управлението на особенимото имоти и Министерството на вътрешните работи за 1949 г.

6. Указ за изменение и допълнение на указа за уреждане отчитането на суми и вещи, погинали поради военни действия и изключителни събития, свързани с войната — «Държавен вестник», брой 65, от 22 март 1949 г.

7. Указ за изменение бюджета на Министерството на земеделието от 1949 г. — «Държавен вестник», брой 65, от 22 март 1949 г.

8. Указ за учредяване на държавен индустриален комбинат за преработване на земеделски продукти «Гаврил Генов», гара Бойчиновци, Михайловградско — «Държавен вестник», брой 63, от 19 март 1949 г.

9. Указ за освобождаване от всички разходи пред нотариуса дарението на Неделя и Васил Петровиц на Съюза на българските писатели — «Държавен вестник», брой 67, от 24 март 1949 г.

10. Указ за изменение и допълнение на щатните таблици на държавните служители — «Държавен вестник», брой 73, от 31 март 1949 г.

11. Указ за изменение на указа за изплащане на стари задължения — «Държавен вестник», брой 80, от 8 април 1949 г.

12. Указ за изменение и допълнение на закона за данъка върху общия доход — «Държавен вестник», брой 90, от 20 април 1949 г.

13. Указ за изменение на бюджетите на Министерството на вътрешната търговия и на Министерството на външната търговия за 1949 г. — «Държавен вестник», брой 100, от 4 май 1949 г.

14. Указ за изменение на бюджетите на Министерството на комуналното стопанство и Комитета за наука, изкуство и култура за 1949 г. — «Държавен вестник», брой 100, от 4 май 1949 г.

15. Указ за отпускане месечно парично пособие на Александър Ив. Полскоф, ветеран от освободителната война 1877/1878 г. на България — «Държавен вестник», брой 109, от 14 май 1949 г.

16. Указ за освобождаване от митни сборове и данък върху оборота стоките и материалите, които Министерството на народната отбрана внася от чужбина за поддържане материалната бойна част на войската.

17. Указ за задължително пререгистриране на непокритите земеделски имоти — «Държавен вестник», брой 122, от 31 май 1949 г.

18. Указ за регистриране и функциониране на Българо-съветското акционерно дружество за градска авиация «ТАВСО» — «Държавен вестник», брой 120, от 28 май 1949 г.

19. Указ за изменение бюджета на Министерството на земеделието за 1949 г. — «Държавен вестник», брой 129, от 8 юни 1949 г.

20. Указ за изменение на закона за снабдяване бездомниците, пострадали от войните, с икономически жилища — «Държавен вестник», брой 135, от 15 юни 1949 г.

21. Указ за създаване финансово-счетоводни отдели, отделения и служби при министерствата, дирекциите и поделенията им — «Държавен вестник», брой 144, от 25 юни 1949 г.

22. Указ за обезщетяване поради неправилно конфискуваните от митниците вещи и пари.

23. Указ за изменение указа за задължително пререгистриране на непокритите земеделски имоти — «Държавен вестник», брой 163, от 18 юли 1949 г.

II. Укази по чл. 5, буква «в»

1. Указ за театрите — «Държавен вестник», брой 145, от 27 юни 1949 г.

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

на законодателната комисия при ВНС по решението за одобрение на указите, издадени от Президиума на ВНС за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г.

Комисията предлага горното решение да бъде гласувано и прието от пленума на Великото народно събрание така, както е предложено, без изменение.

Председател на законодателната комисия: **Д-р Ив. Пашов**

Другари и другарки народни представители! Освен тези укази, за одобрението на които е внесено предложението, през този период Президиумът е издал също така множество други укази по други случаи. Така например издадени са 105 указа за награждавания, издадени са 25 указа за назначавания, повишавания и уволнения на професори и доценти, издадени са 15 указа за премествания, преназначавания и уволнения на висши чиновници и ред други укази, които съгласно специалните закони е нужно да бъдат издавани.

Съобщавам на другарите народни представители и представители, че с писмо № 1519, от 20 юни 1949 г., главният прокурор на Републиката е поискал от Президиума да му се разреши да бъде задържан и възбудено утаивно преследване срещу Трайчо Костов Джунев, народен представител доскоро, за извършени от него престъпления по членове 102 и 381-а от наказателния закон — престъпления, за които се предвиждат тежки наказания. Президиумът на Великото народно събрание, съгласно чл. 29 от Конституцията, с протокол от 20 юни 1949 г. е дал съгласието си да бъде задържан под стража и възбудено срещу Трайчо Костов Джунев наказателно преследване.

Главният прокурор на Републиката с друго писмо — № 1566, от 27 юни 1949 г. е поискал да му се разреши да бъде задържан и възбудено наказателно преследване срещу народния представител Георги Атанасов Хълчев, жител на Пловдив, за извършено от него престъпление — шпионаж и предателство в полза на чужда държава. Президиумът на Великото народно събрание, съгласно чл. 29 от Конституцията, е дал съгласието си да бъде задържан и възбудено срещу Георги Атанасов Хълчев наказателно преследване.

Председател Райко Дамянов: Ще гласуваме.

Ония народни представители, които са съгласни да бъдат одобрени указите, издадени от Президиума на Великото народно събрание за времето от 25 февруари до 19 юли 1949 г., моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Пристъпваме към следната точка четвърта от дневния ред:

Първо четене на законопроекта за изменение на закона за забрана на договори за наем на изполища и други договори.

Моля секретаря да прочете законопроекта на първо четене.

Секретар Ефрем Митев (к): (Чете)

МОТИВИ

към законопроекта за допълнение на закона за забрана на договори за наем на изполища и други договори

Другари и другарки народни представители! Със закона за забрана на договора за заем на изполища и други договори се обявяват за нищожни договорите за наем на работни земи, с изключение на тия, сключени от ТКЗС, държавните земедел-

ски стопанства и безимотните и малоимотните земеделски стопани.

Оказа се обаче, че много държавни предприятия, учреждения, професионални организации и др. са сключили такива договори с цел да улеснят снабдяването на работниците и служителите при тях.

Целесъобразно е да се даде възможност на Министерския съвет да определи и други държавни предприятия и учреждения, сдружения или дружества, които да имат право да сключват договори за наем на обработваеми земи.

Като ви излагам това, моля, другари народни представители, да обсъдите предложения законопроект и ако го одобрите, да го приемете и гласувате.

Гр. София, юли 1949 г.

Министър на правосъдието: **Р. Найденов**

ЗАКОНОПРОЕКТ

за изменение на закона за забрана на договори за наем на изполища и други договори

§ 1. Добавя се следната забележка към чл. 1, алинея четвърта:

Забележка. Министерският съвет има право да определя и други държавни предприятия и учреждения, сдружения или дружества, които да имат право да сключват договори за наем на обработваеми земи».

Председател Райко Дамянов: Има думата докладчикът на законодателната комисия.

Докладчик Георги Божков (з): (Чете)

«ПРЕДЛОЖЕНИЕ

на законодателната комисия при ВНС по законопроекта за допълнение на закона за забрана на договори за наем на изполища и други договори

Комисията предлага на пленума на Великото народно събрание да гласува и приеме горния законопроект така, както е внесен от Министерския съвет, без изменение.

Председател на законодателната комисия: **Д-р Ив. Пашов**».

Председател Райко Дамянов: Няма записани оратори по законопроекта за изменение на закона за забрана на договори за наем на изполища и други договори.

Пристъпваме към гласуване.

Който народни представители са съгласни да бъде приет на първо четене, по принцип, законопроектът за изменение на закона за забрана на договори за заем на изполища и други договори, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

С това дневният ред за днешното заседание е изчерпан.

Ще определим дневния ред за следващото заседание.

Бюрото предлага, следващото заседание да бъде утре, четвъртък, 21 юли, със следния дневен ред:

Първо четене на законопроектите:

1. За изменение на закона за държавните имоти;

2. За трудови норми;

3. Военно-съдебен закон;

4. Второ четене на законопроекта за изменение на закона за забрана на договори за наем на изполища и други договори.

Ония народни представители, които са съгласни с този дневен ред, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Заседанието е закрито

(Закрито в 16 ч. 20 м.)

Председател: **РАЙКО ДАМЯНОВ**

Секретари: **ТОДОР ТИХОЛОВ**
ЕФРЕМ МИТЕВ

Началник на Стенографското отделение: **ТОДОР АНГЕЛИЕВ**